

V PART

PROBLEMES ACTUALS DE LA SEMIOTICA

TEMA XVIII TENDENCIES I ESCOLES D'INVESTIGACIO

L'escola de París. La pragmàtica. La Universitat d'Indiana.
La A.I.S., la A.E.S., la A.E.S.B.A. i altres grups d'estudi.
Diversitat i pluralitat del projecte semiòtic en la comunicació de masses.

B) BIBLIOGRAFIA

- ANALISIS: Quaderns de comunicació i cultura. Dpto. de Teoría de la Comunicación. Fac. CC. Información. U. A. B., nos 3, 4, 7/8, 9, 10.
- BARTHES, R: "Elementos de la Semiólogía", en: La Semiología. Buenos Aires, Tiempo Contemporáneo, 1973.
- CEBRIAN HERREROS, M: Introducción al lenguaje de la televisión. Una perspectiva semiótica. Madrid, Ediciones, Pirámide, 1978.
Fundamentos de la teoría y técnica de la información audiovisual. T. I-II. Madrid, Editorial Mezquita, 1983
- DIJK, Teun A. Van: La ciencia del texto. Un enfoque interdisciplinario. Barcelona, Editorial Paidós, 1983.
- ESTUDIS SEMIOTICS: Revista de la AESBA, nos. 1, 2, 3. Sant Cugat del Vallés.
- GREIMAS, A. J: La semiótica del texto: ejercicios prácticos. Análisis de un cuento de Manpassant. Barcelona, Ediciones Paidós, 1982.
- GREIMAS, A. J./COURTES, J: La semiótica. Diccionario razonado de la teoría del lenguaje. Madrid, Editorial Grados, 1982.
- LOZANO, J./PEÑA-MARIN, C./ABRIL, G: Análisis del discurso. Hacia una semiótica de la interacción textual. Madrid, Ediciones Cátedra, 1982.
- LYONS, John: Lenguaje. Barcelona, Ediciones Paidós, 1983.
- MORRIS, Charles: Fundamentos de la teoría del signo. Barcelona, Ediciones Paidós, 1985.
- PÉREZ TORNERO, J. M: La semiótica de la publicidad. Barcelona, Editorial Mitre, 1982.
- VELÁZQUEZ, Teresa: El discurso televisivo desde la perspectiva de la lingüística textual. Un caso concreto: La entrevista. Barcelona, Fac. CC. Información, U. A. B., 1982.
- VILCHES, Lorenzo: La lectura de la imagen. Prensa, cine, televisión. Barcelona, Ediciones Paidós, 1983.

SEMIOTICA DE LA COMUNICACIO DE MASSES

Professors: J.M. Pérez Tornero

Teresa Velázquez

4art curs de Periodisme CODI 4106

PART INTRODUCTORIA

Tema I ORIGENS I PERSPECTIVES DE LA SEMIOTICA

De la filosofia grega al pensament racionalista sobre el signe:
La pre-semiòtica. La filosofia del llenguatge: de la lògica a la pragmàtica. La fundació de la semiòtica: Saussure i Peirce. Desenvolupament europeu i americà de la semiòtica. Estat actual de la semiòtica. Paradigmes dominants: la faneroscòpia, teoria de les modalitats i teoria de les catastrofes.

Tema II EPISTEMOLOGIA DE LA SEMIOTICA

Doctrina, mètode, disciplina, metafilosofia: Termes del debat. Ciències socials i semiòtica. L'expansió de la semiòtica. Els fonaments de la teoria semiòtica.

I PART

LA COMUNICACIÓ DE MASSES

Tema III LA PRODUCCIO DEL SENTIT EN LA COMUNICACIÓ DE MASSES

La cultura de masses. Els discursos de la comunicació de masses.

Tema IV LA SOCIOSEMIOTICA

Els discursos socials. Els mètodes d'anàlisi: anàlisi de contingut, teoria del text i pragmàtica. Noves perspectives.

II PART

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ DE MASSES

Tema V LA SITUACIÓ DE COMUNICACIÓ: PREMSA, RADIO, CINEMA I TELEVISTI

Temporalitat, espacialitat i actors. Peculiaritats i recursos tecnològics dels mitjans. Complementarietat i conflicte. Els mitjans com institucions socials.

Tema VI LA COMUNICACIÓ I ELS LLENGUATGES DELS MITJANS

Situació de comunicació i situació d'enunciació. Competència i actuació. Tipologies dels llenguatges. Sincretisme lingüístic. Els mitjans com extensió dels sentits.

III PART

DISCURSOS I GÈNERES

Tema VII INFORMACIÓ I PERIODISME

Concepte d'informació. Objectivitat i realitat. La construcció del esdeveniment. Coherència i sistema del discurs periodístic. Diversitat de mitjans/diversitat de "periodismes". Les regles del Periodisme i els seus gèneres.

Tema VIII EL FER INFORMATIU

Persuasió, informació i interpretació. El referent i la il·lusió referencial. Verosimilitud i modalitzacions verificatives. Tematització i coherència. La retòrica periodística.

Tema IX LA PERSUASIÓ

Publicitat, propaganda i opinió: modalitats i tipus. Motivació i retòrica. La creativitat i l'imaginari. Societat política i societat de consum. Les formes ocultes de la persuasió. Altres tipus de discursos persuasius: didàctics, religiosos, militars.

Tema X EL FER PERSUASIÓ

El fer creure. Modalitats epistèmiques. Argumentació i retòrica. Sistemes de denotació i connotació. El fer fer: la manipulació. Els contractes enunciatius. La sanció, la provocació i el desafiú.

Tema XI EL FER NARRATIU

Els gèneres de la ficció: el film, el telefilm, els dibujos animados, el cómic...

Tema XII TEORIA DEL RELAT I DE LA NARRATIVITAT

Esquemes actancials. Programes i esquemes narratius. Els nivells del discurs: seminarratiu, i discursiu. Tipus de relats: intriga, argument,... La retòrica de la ficció.

Tema XIII ESTÈTICA I ESPECTACLE

Espectacle i entreteniment. El show, els sports, concursos, La dimensió espectacular dels discursos. Diversió, participació i projecció.

Tema XIV LA SEMIOTICA DEL ESPECTACLE

La teoria de la representació. El joc com esquema semiòtic. El text espectacular. El espectador.

IV PART

METODES I TEORIES DE LA SEMIOTICA DE LA COMUNICACIÓ DE MASSES

Tema XV LES ESTRATEGIES DE L'INTERACCIO I DE L'ENUNCIACIÓ

Les regles de l'interacció. Les màximes conversacionals. Els actes semiòtics. Les estrategies enunciatives. Algunes aplicacions: L'entrevista, el debat, la taula rodona, el telèfon en els mitjans...

Tema XVI ISOTOPIES I ESTRUCTURES TEMÀTIQUES

La superestructura i la macroestructura. Arquitectura semàntica dels mitjans: sema, semema, semantema... Tematització e isotopies. Els resums i les seves modalitats. Algunes aplicacions: El agenda "setting", la fitulació periodística, tòpics i repertoris temàtics...

Tema XVII LA SOCIOSEMIOTICA, PRODUCCIÓ DEL CONEIXEMENT

La dimensió ideològica dels discursos socials. El sentit comú. Tipologia dels discursos i competència.